

Zážitkové vzdelávanie: Hra ako motivačná forma vzdelávania

Prezentácia pani Ildikó Pöczovej¹

Rizikovým faktorom vo vývine detí z menej podnetného prostredia je nedostatok vhodných vzorov správania zo strany dospelých a okolia. V rámci inštitucionálnej výchovy a vzdelávania *detí formou hier a zážitkového učenia sú schopné pochopiť vlastné charakterové vlastnosti a správanie ako vhodné alebo menej vhodné. Je žiaduce, aby deti mohli vyjadrovať svoje názory, postoje, aby bez obáv povedali to, čo cítia.*

Je dôležité dospieť k tomu, aby ony samé usúdili, či konajú v určitých situáciách dobre, alebo nesprávne. Deti môžu hľadať, čo robiť pre lepší život, čo si treba uchrániť a nezmeniť z doterajšieho prístupu k životu.

Je vhodné využívať najmä techniky zamerané na sebaopoznávanie, sebahodnotenie a na sebakontrolu a autoreguláciu.

Pravidlá jednotlivých hier je možné upravovať nielen v súvislosti s vekovými dispozíciami detí, ale aj v súvislosti s ich sociálnymi podmienkami. Pri výbere hier je potrebné dodržiavať zásadu uvoľnenej a pohodovej atmosféry. Nenútiť deti zapojiť sa do hry, ich nevoľba môže byť daná nedôverou k cudzím ľuďom, obavami z neúspechu, nepochopením pravidiel hry či z iných príčin. Je dobré tieto deti postupne sa snažiť získať pre spoločnú činnosť. Je tiež dôležité získať si deti pre dlhodobú spoluprácu a vytvoriť bezprostredný kontakt a vo väčšej miere *využívať hru ako motivačnú formu vzdelávania detí.* Pri realizácii zážitkového učenia by sa mala využiť aj prirodzená spontaneita detí.

Hra je dôležitou a dominantnou činnosťou. Využívame hry didaktické, pohybové, rolové, inscenačné, relaxačné a motivačné.

Tieto hry aktivizujú deti k prirodzenému prejavu a záujmu o riešenie problému, najmä v situáciách v ktorých je prítomné skúsenostné prežívanie.

Rola učiteľa

Je potrebné, aby sa medzi učiteľom a žiakom vytvorila obojstranná sympatia a aby sa učiteľ pred dieťaťom prezentoval ako osoba rozvíjajúca dobré vzťahy.

Učiteľ by mal poskytovať dieťaťu oporu, snažiť sa ho rešpektovať a vcítiť sa do jeho situácie:

- Podporovať jeho silné stránky.

¹ Pani Pöczová rozvíjala vzdelávaciu metodiku v rámci projektov „Dobre žiť“ a „NE/hovorme o drogách“. Na týchto projektoch spolupracovala s pani Janou Svetlovskou (Žitnoostrovské osvetové stredisko – Dunajská streda). v súčasnosti pôsobí v Materskej škole v Dunajskej Strede, ul. Komenského 357/2.

- Klásť otázky, na ktoré si deti odpovedajú predovšetkým samé. To ich vedie k efektívnemu výberu vlastných hodnôt.
- Vyberať také formy povzbudzovania, ktoré budú pozitívne vplývať na ďalší vývoj dieťaťa.
- Smerovať vyjadrenia nespokojnosti tak, aby v dieťati naštartoval pocit úprimnej ľútosť nad svojim konaním formou sebauvedomenia a sebareflexie.
- Hodnotiť systematicky prejavy a správanie žiaka a iniciovať sebahodnotenie žiakom, ako aj hodnotenie iných.
- Vytvárať podmienky pre nadobúdanie pozitívnych skúseností,
- Pomáhať vytvárať efektívne sociálne zručnosti a hodnotné postoje.

A: POPIS HIER A INSCENAČNÝCH AKTIVÍT:

Názov: **ÁNO – NIE**

Cieľ: Poznať svoje vlastnosti, silné a slabé stránky. Mať sebaobraz

Na tabuľu prilepíme dva nápisy ÁNO a NIE. Deti majú za úlohu zaradiť sa čo najrýchlejšie pred príslušný nápis, podľa toho, či na otázku učiteľa/žiaka odpovedajú kladne alebo záporne. Napríklad: Máš rád jablko? Rád čítaš? Učíš sa rád? Vieš sa bicyklovať? Rád spíš? a pod. Delenie sa do skupín prebieha dynamicky, aby odpovede boli autentické, bez odpozerania od kamaráta.

Oblasť rozvoja: *sebauvedomenie, sebahodnotenie, sebakontrola*

Názov: **SÚHLASÍM - NESÚHLASÍM**

Cieľ: Byť schopný konať s určitým cieľom, vedieť prejavovať nesúhlas vhodným spôsobom

Deti dostanú do rúk zelenú a červenú kartu. Vyzveme žiaka, aby dobrovoľne porozprával svoju príhodu, ktorá sa mu stala v poslednom čase (na hodine, doma, na ulici). Ostatné deti zdvihnutím zelenej alebo červenej karty vyjadrujú svoj súhlas alebo nesúhlas s činom, alebo s riešením problému. Deti zdôvodňujú svoje hodnotenie. Hra sa opakuje s príbehom ďalšieho atď.

Oblasť rozvoja: *hodnotenia, zodpovednosti*

Názov: **REŤAZ**

Cieľ: Byť schopný primerane a reálne pomenovať svoje vlastnosti, nadobudnúť primeranú úroveň sebadôvery

Deti sedia na stoličkách. Vyzveme niekoho zo skupiny, aby sa postavilo a nahlas povedalo jednu svoju charakteristickú vlastnosť. Pridá sa k nemu ďalší, ak uvedenú vlastnosť má a potom povie svoju inú viditeľnú alebo neviditeľnú vlastnosť, charakteristiku. Zareaguje tretie dieťa pridá sa tiež ...atď. Hra pokračuje kým sa nepridajú všetky deti. Ak sa hra preruší, pretože sa povie vlastnosť, ktorú nikto nemá zo sediacich, musí sa určiť ďalšia, ktorá bude v zhode s ďalším, kto ešte sedí.

Oblasť rozvoja: *sebaponímania, sebapoznania, spolupatričnosti*

Názov: **HRA NA RODINU**

Cieľ: Uvedomovať si spolupatričnosť k rodinným príslušníkom, prispievať k vytváraniu pozitívnych vzťahov v triede

Všetci prítomní dostanú geometrické tvary z farebného papiera (väčšie aj menšie) rôzneho tvaru. Pripravíme štyri stoličky s označením daného tvaru (trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh) Úlohou detí bude posadať si na stoličky na seba v poradí od najväčšieho po najmenší geometrický tvar – otec, mama, deti

Oblasť rozvoja: *spolupatričnosť, sebauvedomenie, sebaregulácia*

Názov: **STRETNUTIA A LÚČENIA**

Cieľ: Vnímať chyby pri poznávaní ľudí, analyzovať svoje vzťahy s inými ľuďmi

Každé dieťa dostane kartičku s názvom osoby, ktorú bude predstavovať (policajt, mama, žiaci, učiteľ, cudzí človek, sused, kamaráti, bezdomovec a pod.) Deti sa prechádzajú po priestore triedy a zvitávajú sa, pozdravia podľa toho s kým sa stretli (napríklad: srdečné pozdravy, odvrátenie pohľadu, objatia, zamávanie, podanie si rúk a pod.). Stretávajú sa ako známi ľudia ... ako priatelia..., ...ako blízka rodina, ... ako neznámi ľudia, ... stretávajú učiteľov, stretávajú tetu z obchodu... a pod.

Karty s názvami si deti viackrát vymenia. Po hre sa porozprávajú o tom, ako sa cítili v rôznych rolách.

Oblasť rozvoja: *sebakontrola, sebaúcta, spolupatričnosť*

Názov: **HRA NA HODINÁRA**

Cieľ: primerane a reálne hodnotiť svoje postoje k vlastnému zdraviu

Deti stoja v jednom rade pred učiteľom (hodinárom). Na otázku detí: „Pán hodinár koľko je hodín?“ udá hodinár počet krokov vpred alebo vzad podľa kritéria:

- čo je zdravé - kroky vpred
- čo je menej vhodné - kroky vzad

Napríklad ten kto raňajkoval, postúpi 2 kroky vpred, kto málo spal - krok vzad a pod. V hre nejde o prvenstvo ale o pravdivé odpovede.

Oblasť rozvoja: *sebakontrola, sebadisciplína, sebakritickosť, rozhodovanie*

Názov: **ZDRAVÉ - NEZDRAVÉ ?**

Cieľ: Byť schopný primerane a reálne hodnotiť svoje postoje k vlastnému zdraviu v životospráve

Vyzveme deti, aby priniesli do kruhu všetky svoje tekutiny, ktoré majú v taške. Spoločne určujeme ich pravdepodobný pozitívny alebo menej pozitívny účinok na zdravie človeka. Nezdravé/menej zdravé tekutiny vyradujeme. Deti zdôvodňujú, prečo ich pokladajú za menej vhodné pre konzumáciu a pod. Hľadajú informácie na etiketách, zloženie, obsah cukru, stabilizátorov a pod.

Oblasť rozvoja: *sebakritika, sebahodnotenie, autoregulácia, rozhodovanie, zodpovednosť*

Názov: **ČERPACIA STANICA**

Cieľ: Uvedomiť si dôsledky chýb a omylov v životospráve

Deti sa pohybujú po priestore ako autá. Prichádzajú na čerpaciu stanicu a čerpajú tekutiny, ktoré im určuje pumpár alebo o ktorú si zažiadajú (malinovku, vodu, benzín, naftu a pod.) Autá ktoré načerpali iný druh tekutiny než benzín sa kazia a musia zastat'. V rozhovore sa porozprávame o tom, čo je pre človeka vhodná tekutina pre jeho zdravie).

Oblasť rozvoja: sebauvedomenie, sebauvedenie, sebaregulácia

Názov: **MÔJ DOM**

Cieľ: Vyjadriť svoje túžby tvorivou dramatikou

Deti vytvoria tvorivou dramatikou „veľký dom“ - so všetkými jeho znakmi – strecha (napr. zdvihnuté paže), dvere, okná atď.. V rozhovore diskutujeme o tom, v akom dome by chceli bývať a prečo. Tie deti, ktoré prejavia záujem o bývanie v dome sa postupne môžu vystriedať.

Oblasť rozvoja: pocit spolupatričnosti, sebaupravenie, hodnotenie a sebahodnotenie, tvorivosť

Názov: **PRECHÁDZKA LESOM**

Cieľ: Cvičiť sa v sebakontrolu, sebaovládání

Polovica detí znázorňuje les (hustý les, riedky les, prales a pod.) Druhá skupina detí sa prediera pomedzi stromami. Cieľom je prežívanie spoločnej hry v ktorej sa deti učia neubližovať si a pod.

Oblasť rozvoja: spolupatričnosť, tolerantnosť, sebakontrola, tvorivosť

Názov: **PAPIEROVÁ GULOVAČKA**

Cieľ: Chápať, akceptovať a rešpektovať pravidlá, byť schopný konať s určitým cieľom

Deti sa rozdelia do dvoch družstiev, ktoré stoja oproti sebe. Medzi ne položíme na zem nízku prekážku. Na povel (zdvihnutie ruky, kartičky alebo zvukový signál) začína prehadzovanie papierových gúľ (pokrčený papier) na súperovu polovicu. Na vopred dohodnutý signál sa hra viackrát prerušuje a zisťuje skóre popadaných papierových gúľ na jednotlivých poloviciach. Ide o kooperáciu a súťaživosť.

Oblasť rozvoja: súťaživosť, kooperácia, sebakontrola

Názov: **TIEŇOHRA**

Cieľ: Mať pozitívny sebaobraz,

K tejto hre potrebujeme v zatienenej miestnosti nasmerovať vodorovne svetlo lampy na stenu vo výške asi 1,2m. Deti si postupne zahrajú tieňohru podľa fantázie, alebo pozorujú svoj vlastný tieň.

Oblasť rozvoja: tvorivosť, sebauvedenie, nonverbálna komunikácia

Názov: **HRA NA MAGNETKY**

Cieľ: snažiť sa uplatniť v skupine detí

Deti chodia pri rytme hudby alebo ozvučného drienka. Po prerušení hudby učiteľ zvolá jednociferné číslo a deti majú za úlohu sa k sebe pripojiť v počte ako bolo určené .

Oblasť rozvoja: spolupatričnosť, schopnosti dohodnúť sa, rozhodovanie, tvorivosť

Názov: **DÔLEŽITÁ TVÁR**

Cieľ: Nadobudnúť primeranú úroveň sebadôvery, Chcieť byť tvorivou osobnosťou pre spoločnosť

Učiteľ drží v ruke zrkadlo. Dieťa sa pozerá do zrkadla a vyjadruje, čo vidí a čo cíti.

Oblasť rozvoja: *sebaponímanie, sebaúcta, sebahodnotenie*

Názov: **STRATILO SA DIEŤA**

Cieľ: Uvedomiť si problém, vedieť ho pomenovať

Učiteľ alebo žiak opisuje člena skupiny po vizuálnej stránke nasledovne: Stratilo sa dieťa - má modré nohavice, blond vlasy...atď. Úlohou ostatných je uhádnuť meno „strateného dieťaťa“. Náročnejšou obmenou je hra, kde sa nevymenúvajú vonkajšie znaky osoby ale charakteristika vlastností a pod.

Oblasť rozvoja: *sebauvedomenie, sebakontrola, sebaúcta*

Názov: **HVIEZDY NA NEBI**

Cieľ: Mať pozitívny sebaobraz, Vyjadriť svoje túžby

Každý človek je hviezda na nebi. Deti a učiteľ nakreslia na veľký baliaci papier svoju vlastnú hviezdu. Následne sa zhovárajú o svojich túžbach

Oblasť rozvoja: *sebareflexia, sebaúcta, spolupatričnosť*

Názov: **ČO O ŇOM VIEŠ?**

Cieľ: Rozvíjať pozornosť voči spolužiakom, Vnímať vzťahy v skupine

Deti sedia v kruhu - jedna stolička v kruhu je prázdna. Na prázdnu stoličku si presadne dieťa, ktorého prizve vedľa sediaci. „Stolička po mojom boku je prázdna, príď ku mne...“ Na otázky učiteľa „Poznáš ho? Čo o ňom vieš? pozývaný porozpráva o pozvanom určité charakterové vlastnosti, záľuby a pod. Na uvoľnenú stoličku pozvaného sa pozýva ďalšie dieťa.

Oblasť rozvoja: *sebaponímanie, sebahodnotenie, sebaregulácia*

Názov: **PRÍBEH MRAVCA CESTOVATEĽA**

Cieľ: Rozvážne pristupovať k riešeniu problémov a k prekonávaniu životných prekážok

Mravec žil v mravenisku a jedného dňa sa rozhodol, že opustí svoj domov a vyberie sa do sveta. Pokračujte v príbehu. .... Deti budú rozprávať vlastné verzie na jeho úspechy aj neúspechy, nebezpečné i šťastné chvíle. Deti môžu diskutovať o svojom živote, v ktorom sa nachádzajú, ťažšie ale aj krajšie udalosti, ktoré človeka posilňujú a dodávajú mu ochotu tvoriť si svoj život podľa pozitívnych hodnôt.

Oblasť rozvoja: *sebaponímanie, rozhodovanie, tvorivosť*

Názov: **CUDZÍ ČLOVEK**

Cieľ: Analyzovať svoje vzťahy s inými ľuďmi. Vedieť pozitívne využiť skúsenosti pre svoje budúce správanie

Formou situačnej hry sa učia deti riešiť otázku dôvery/nedôvery voči ľuďom cudzím, známym. Priestor vymedzíme aj otázkam dôvery v občiansku spravodlivosť (justícia, polícia).

Deti si medzi sebou rozdelia roly, ktoré sú napísané na kartičke, ktorú si pripnú na oblečenie: policajt, poštár, neznámy pán, neznáma pani, deti, rodič spolužiaka, riaditeľ školy. Zahráme sa situčnú hru, ...Ako sa zachovať pri stretnutí so známym alebo cudzím človekom?...

Oblasť rozvoja: hodnotenie, rozhodovanie

Názov: **PUTOVANIE DYMU**

Cieľ: Uvedomiť si problém, vedieť ho pomenovať

Pokus s dymom v priehľadnej PET fľaši. Do fľaše necháme prúdiť dym zo sviečky po jej sfúknutí. Úkon zopakujeme viackrát, kým sa nenaplní fľaša dymom. Fľašu uzavrieme zátkou. Pokus môžeme využiť na demonštrovanie procesov v ústach a pľúcach pri fajčení.

Názov: **TÁPANIE V TME**

Cieľ: Prispôbiť sa, podriaďiť sa skupine pri spoločnej činnosti

Všetci chodia po priestore so zatvorenými očami. Nemôžu verbálne komunikovať, iba tápať. Majú za úlohu vytvoriť jeden dlhý zástup alebo reťaz. Hra sa končí na pokyn učiteľa. Zisťuje sa, či sa vytvoril jeden rad, alebo viacero nezávislých reťazí.

Oblasť rozvoja: neverbálna komunikácia, predstavivosť, spolupatričnosť

B: NÁMETY A PLÁNOVANIE SPOLOČNÝCH ČINNOSTÍ

STRETNUTIE Č.1– ZAČAROVANÁ RODINA

Cieľ: Analyzovať svoje vzťahy k rodinným príslušníkom. Poznať svoje postavenie v rodine, Mať pozitívne hodnoty vo vzťahu k rodine,

a) úvodný kruh

- napodobniť nejaké zviera (chôdza, hlas, správanie zvieratá atď.). Hra pokračuje, kým sa všetci nevystriedajú,

- Napodobňovanie hlasov zvierat - motivačná pieseň s dramatizáciou zvierat: „Na jednom veľkom dvore“

b) práca s pracovným listom – Začarovaná rodina.

Deti dostanú úlohu, aby nakreslili svoju rodinu. Rodinní príslušníci sú však začarovaní na zvieratá a preto ich dieťa kreslí v zvieracej podobe.

Úloha analyzuje rodinu ako celok, postavenie dieťaťa v nej, vzťahy v rodine, podradenosť alebo dominanciu, konflikty s rodinnými príslušníkmi, úzke vzťahy jednotlivých rodinných príslušníkov

c) Rozhovor o výsledkoch a detskej tvorivosti

„Aké zvieratko je tvoj otec, mama, brat... a prečo si ho nakreslil takto? – odpovede zapisuje učiteľka priamo na prac.list. Niektoré výroky detí sa v diskusii priamo riešia. Navodzuje sa situácia potreby porozumenia v rodine a vzájomnej pomoci.

d) Vyhodnotenie činnosti a práce detí, ich aktivity, pochvala

(aj vecná pochvala vo forme obrázka, nálepky...)

Záverečná otázka: *Ak chceš dobre žiť, ako by si sa mal správať k svojim rodičom, súrodencom... a ako oni k tebe? Čo by si chcel od nich?*

e) Hra na záver (odmena)

papierová guľovačka v triede (deti sa rozdelia na dve skupiny stojace oproti sebe, v triede s predefinujúcim položeným lanom. Pokrčia si papiere na papierové gule a na signál ich prehadzujú na protifaľnú stranu tak aby zasiahli protivníkov. Opäť sa prehádzané snehové gule zdvihnú a rýchlo prehadzujú na protifaľnú stranu. Pri záverečnom signáli sa ukončí hra.

STRETNUTIE Č.2 – AKÝ SOM?

Cieľ: Primerane a reálne hodnotiť svoje výkony a správanie. Vedieť primeraným spôsobom korigovať nevhodné tendencie vo svojom správaní

a) Spoločný kruh – vzájomné pohladenie - odovzdávanie pohladenia a privítanie sa krstnými menami

b) Tieňová hra na stene triedy pomocou diapojektora. Deti si prezerajú svoj premietnutý tieň, vymýšľajú rôzne neprirodzené alebo smiešne postoje. Obmena hry je prstová tieňohra (holub, pes, zajac, ...)

c) Práca s pracovnými listami

Na úvod sa s deťmi porozprávame o tom, že sa dá ľahko zistiť ako vyzeráme a ako vyzerajú iní (pomocou pohľadu do zrkadla a pod.). Ale ťažko uhádneme aké vlastnosti majú ľudia v našom okolí, alebo akí sme my samí. Ťažko zisťujeme, či sme dobrí, zlí, poslušní, neposlušní, milí, zdvorilí...

Preto zadám deťom otázky typu: Povedal ti už niekto, že si dobrý?, lenivý, hlúpy... Kto ti to povedal? A prečo? Ranilo ťa to? Je to pravda? Aký by si chcel byť?

Diskusiu vediem v smere, aby sa deti čo najviac otvorili a povedali aj to, či sa ich tie výroky iných dotkli atď.

Na pracovnom liste s názvom „Aký som?“ majú možnosť sebahodnotenia a sebareflexie pomocou vyfarbovania svojho nakresleného tieňa .

Po ukončení práce spolu diskutujeme o výtvoroch.

Záverečná otázka: *Ak chceš dobre žiť, aký by si mal byť? Aké vlastnosti by si chcel mať?*

STRETNUTIE ČÍSLO 3 – CUDZÍ ČLOVEK

Cieľ: Uvedomovať si etické rozmery rôznych spôsobov ľudského správania. Chcieť byť tvorivou osobnosťou pre spoločnosť.

a) spoločný kruh: Hra ako sa privítajú známi ľudia na ulici? Ako prechádzajú vedľa seba neznámi ľudia na ulici? Vždy dve deti, ktoré sú vyzvané z kruhu majú za úlohu predviesť formu srdečného privítania sa - môžu to byť štandardné, veselé smiešne atď. V obmene prechádzajú vedľa seba dvojice tak, že sa nepoznajú.

b) práca s pracovným listom

Samostatná grafická činnosť detí. Učiteľka zapisuje dôležité informácie o známych a neznámych nakreslených ľuďoch na liste.

Vyhodnotenie a diskusia. Deti postupne odpovedajú na otázky, či už mali nepríjemnú alebo pozitívnu skúsenosť s cudzím človekom. Či sa im už stalo, že keď boli doma samé, prekvapila ich návšteva človeka,

ktorého nepoznali. Ako sa zachovali? V ďalšom si precvičujeme štandardné a vhodné postupy v uvedených situáciách

Záverečná otázka: **Ak chceš dobre žiť, s akými ľuďmi sa chceš kamarátiť, stretávať....**

c) Verbálna pochvala a aj formou malej nálepky... .

Spoločná hra na hada. Všetky deti sa pochyťajú za ruky a prvé dieťa v rade ich vedie po miestnosti (Dnes je veľká paráda. My sa hráme na hada. Hustým lesom preliezame, cestu chvostom zametáme....) Vedúce dieťa hľadá obtiažny terén (podliezať pod stôl, okolo predmetov...).

STRETNUTIE Č.4. – STRAVOVANIE

Cieľ: Uvedomiť si problém, vedieť ho pomenovať. Poznať pozitívne a menej pozitívne oblasti svojej životosprávy

a) Spoločný kruh – úvodná hra: „Vedie, vedie cesta nová, do mestečka Poriadkova“ - v tejto hre si deti utvrdzujú potrebu osobnej hygieny, a životosprávy

b) Práca s prac. listom - Úvodná rozprávka o medvedíkovi - Samostatná práca detí.

c) Vyhodnotenie a diskusia o dobrých a menej vhodných stravovacích návykoch detí .

d) Záverečná otázka. **Ak chceš dobre žiť, ako sa chceš stravovať? Aké potraviny uprednostniť, a ktoré obmedziť alebo vylúčiť.**

e) Záverečná hra. Vyčítanka: v pondelok sme nakúpili, v utorok sme zakúpili, v stredu kašu varili..... Pochvala a odmena.

STRETNUTIE Č. 5 – AKÝ BUDEM?

Cieľ: Stanovovať si osobné ciele, Byť schopný primerane a reálne hodnotiť svoje výkony a správanie. Regulovať vlastné správanie a prežívanie,

a) Vzájomné zvitanie sa (Ahoj, dobrý deň.. pritom sa postupne pohladkajú, potľapkajú všetci zúčastnení)

b) Hra na rozhodcov. Každé dieťa dostane jednu zelenú a jednu červenú kartičku. Po vysvetlení pravidiel majú za úlohu rozhodnúť o tom, či vyrieknutý výrok bol pravdivý, správny (zdvihnutá zelená karta) alebo nesprávny (červená karta).

Učiteľka navodzujúce kontroverzné výroky typu: „Nemusím si písať úlohy“. Ano/nie. „Kúpať sa musím, aby som bol čistý“. „Je zdravé fajčiť“. „Učiť sa je veľmi dôležité“ ...

Po ukončení hry je diskusia o tom, kto a ako sa rozhodoval a prečo. Menej vhodné rozhodovanie niektorých jedincov koriguje skupina spoločne.

c) Samostatná práca s pracovným listom.

Po ukončení grafickej činnosti, učiteľka overuje, či si deti vybrali činnosti prospešné zdravému vývinu alebo nie. Menej vhodné prístupy prediskutuje s dieťaťom individuálne.

d) Záverečná otázka. **Ak chceš dobre žiť, čo budeš robiť?**(napr. osobná hygiena, správna životospráva – pohyb, šport...nefajčiť, nepiť alkohol..)

e) Záver Hra na slepú babu na školskom dvore. Pochvala a odmena

STRETNUTIE ČÍSLO 6 – KEĎ SOM DOMA SÁM

Cieľ: Byť schopný primerane a reálne hodnotiť svoje výkony a správanie. Vedieť sa vyhnúť nevhodným podnetom. Vedieť pozitívne využiť skúsenosti pre svoje budúce správanie

a) Pohybová hra na čiernu vranu.

„ Čierna vrana kráka, krúži ponad strom. Vonku sa už zmráka, na noc hľadá dom“ Deti napodobňujú let vrany a na záverečné slovo si vytvoria striešku nad hlavou.

b) Práca s pracovným listom.

Učiteľka a deti diskutujú o tom, čo všetko sa dá robiť v domácnosti – v kuchyni, v obývačke, v detskej izbe a pod. Diskutujú o tom, ktorá z uvedených činností je menej vhodná a bezpečná a ktorá je vhodná.

Deti pracujú samostatne a v závere prezentujú výsledky svojej práce. Výsledky hodnotí učiteľ a skupina detí. Menej vhodné činnosti sa danému dieťaťu neodporúčia (napr. manipulácia s otvoreným ohňom, elektrinou, hry ktoré môžu iným ublížiť, ostré predmety)

c) **Ak chceš dobre žiť, čo nesmieš robiť?**

Záver: Párové cvičenie – Rež, rež drevo rež, len sa pílkou neporež. Dvojice sa vystriedajú pri opakovaní riekanky. Hra sa končí, keď väčšina detí vystriedala viacej spolužiakov.

STRETNUTIE Č.7 - KDE BUDEM BÝVAŤ ?

Cieľ: Vyjadriť svoje túžby. Chcieť byť tvorivou osobnosťou pre spoločnosť

a) Spoločný kruh. „Potulky a stretnutia“.

Všetky deti sa prechádzajú voľne v triede a podľa uváženia sa zvitajú s kamarátmi (objatie, dotknutie končekmi prstov, podanie si rúk, aj dovidenia- zamávanie...)

Pantomíma – Všetky deti spoločne svojimi telami a vzpaženými rukami vytvoria spoločný dom, do ktorého vojde pani učiteľka a porozpráva o tom ako sa v tomto domčeku cíti. Príjemne , teplo, útulne, čisto...

b) Práca s pracovným listom. **Ak chceš dobre žiť, v akom dome by si chcel bývať?**

Deti pracujú samostatne a v závere činnosti spolu diskutujú o tom v akom dome bývajú teraz, či majú svoju detskú izbu, svoje pohodlie a súkromie a v akom dome by chceli bývať. Záverečná otázka učiteľky. Koho by si chcel mať pri sebe v tvojom dome?

c) Vyhodnotenie prác a pochvala

d) Pohybová hra: „Ideme ideme do lesa, zlámali sa nám kolesá, ideme ideme ako vlak, vysoko letíme ako vták.“

Po hre učiteľka vyzve deti aby znázornili strom, aký by chceli byť... citové prežívanie a zaradenie sa v skupine – v lese - na kraji, v strede...blízko, ďaleko od jednotlivých detí...(dominancia,...)

e) Záver

Pochvala a odovzdávanie kľúčikov zavesených na stužke ako symbolu kľúča k svojmu šťastiu (kľúčik k tvojmu domu a srdiečku – otvor ho len tomu, komu dôveruješ)

Všeobecné ciele: Zvyšovať odolnosť detí voči stresom a negatívnym spoločenským vplyvom. Formovať zodpovedný prístup k svojmu konaniu. Zabezpečiť pre deti stimulujúce výchovné prostredie a zlepšiť prepojenie rodinnej výchovy s inštitucionálnou predškolskou výchovou - najmä v oblasti emocionálne - sociálnej. Napomáhať mladým rodinám upevňovať pozitívnu životnú filozofiu, v ktorej prevažuje výchova dieťaťa k dôležitým životným hodnotám - k ich správnej preferencii.

Literatúra

Kopasová, D., 2007: *Intervenčný program rozvíjania prosociálneho správania žiakov ZŠ a špeciálnych ZŠ*. Bratislava 2007, MPC, ISBN 80-8052-258-8, a.

Orosova, O., 2000: *Rozumieme deťom? (psychologické teórie pomáhajú pedagógom)* Prešov 2000, Metodické centrum str.66 ISBN 80-8045-210-5

Svetlovská, J., Póczová, I. 2002: *(Ne)hovorme o drogách*. Dunajská Streda, 2002, ŽOS. ISBN 80-8551-01-4, s.45.

Póczová, I., 2010: *Sebahodnotenie a autoregulácia v primárnom vzdelávaní. rigorózna práca*, PF UK Bratislava

Zelinová, M., 2007: *Hry pro rozvoj emocií a komunikace*, Praha 2007, Portál, ISBN 978-807367-197-6, s.139

Szarková, M., 1996: *Stratégia osobnostného rozvoja*, Bratislava 1996, MPC, s.16

Flešková, M., 2010: *Rómsky žiak v škole*. Dostupné na: http://www.romanyhelp.org/romany_help/app/cmsFile.php?disposition=a&ID=1141>